

„A tegnap és a ma tapasztalatainak összegezése sokat jelent, de a holnaphoz még nem elég” – A Belügyi Szemle 70. évfordulója elé

Szabó Marcel

Prof. dr., tanszékvezető, egyetemi tanár, alkotmánybíró
Pázmány Péter Katolikus Egyetem,
Jog- és Államtudományi Kar,
Alkotmánybíróság
szabo.marcel@jak.ppke.hu

Hetven év kötelez. Az 1953-ban (akkor még Rendőrségi Szemle néven) induló folyóirat első száma szerkesztőbizottsági Előszó-ja a folyóirat jelentőségével kapcsolatosan az alábbiakat rögzíti: „A tegnap és a ma tapasztalatainak összegezése sokat jelent, de a holnaphoz még nem elég.” (Rendőrségi Szemle, 1953). Hetven év távlatából visszatekintve, ennél találóbb és időtállóbb mondatot keresve sem találhattunk volna e jeles évforduló megünneplésére.

A Rendőrségi Szemle első száma ezen túlmenően is számos olyan megállapítást tartalmaz, mely az eltelt időtől függetlenül mindmáig tartó aktualitással bír. „A szerkesztőség és az olvasók között kívánatos, hogy jó kapcsolat jöjjön létre, ezért az olvasók közölgék, hogy milyen kívánalmakat támasztanak a folyóirattal szemben. Közölgék bírálatukat a már megjelent cikkekről, tanulmányokról, juttassák el javaslatukat az egyes szakkérdésekkel kapcsolatban. Ismertessenek meg szakterületi problémáikkal és közölgék, hogy milyen tanulmányokkal foglalkoznának szívesen.” (Rendőrségi Szemle, 1953). Egy folyóirat ugyanis nem önmagáért, l’art pour l’art létezik, hanem mindenekelőtt az olvasóiért. Az a folyóirat, amely becsatornázza és megfelelően figyelembe veszi az olvasók igényeit, tartalmát pedig ehhez igazítja, nagy lépést tesz a siker felé.

A Belügyi Szemlének az elmúlt évtizedekben számos kihívással kellett szembeesnie. Alapvetően megváltozott az a jogi és politikai környezet, amelyben a folyóirat időről időre megjelent – gondoljunk csak a rendszerváltozás időszakára, mely gyökeresen megváltoztatta a jogrendszerünk és így a jogtudományunk alapjait. Ez a változás ugyanakkor nem érintette azt a szakmai-tudományos igényt, hogy egy kiemelkedő színvonalú és fontosságú, mindenekelőtt rendészettudományi és állam- és jogtudományi irányultságú folyóirat változatlanul fennmaradjon és megjelenjen.

Ugyancsak jelentős változáson ment át a hazai jogászképzés: ugyan a jogászképzés (néhány más területtel együtt) kimaradt a Bologna-folyamatból (Hamza, 2013; Bazsa, 2009), a hazai jogi felsőoktatás mégis jelentős átalakuláson ment keresztül a rendszerváltozás időszakához képest: nem csupán új tantárgyak jelentek meg (ideértve mindenekelőtt az Európa-jogot), hanem új képzőhelyek is nyíltak, így napjainkban már (a Nemzeti Közszerződési Egyetem államtudományi képzése mellett) nyolc hazai felsőoktatási intézmény biztosít lehetőséget a jogi tanulmányok folytatására (Budapesten az ELTE, a Károli Gáspár Református Egyetem és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, vidéken a Debreceni Egyetem, a Miskolci Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a győri Széchenyi István Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem). Az oktatási változások megítélésem szerint a Belügyi Szemle közönsége (és közössége) számára kifejezetten inspirálólag hathattak: megnövekedett a potenciális szerzők, potenciális lektorok és persze a potenciális olvasók száma is, miközben a Belügyi Szemle tematikájához közel álló tantárgyak lényegében semmit sem veszítettek jelentőségükből az állam- és jogtudományi (és ugyanígy a rendészeti) felsőoktatásban.

És végül, de nem utolsósorban, alapjaiban változott meg a mindennapi életünk a digitalizáció elterjedésével, az internet-hozzáférés természetessé válásával. Ez utóbbi szempont pedig az elsősorban az állam- és jogtudományok területén működő folyóiratokat sem hagyhatta érintetlenül. E körben már inkább megmosolyogtató, mintsem időtálló a Rendőrségi Szemle első számának felhívása: „*A tanulmányokat, cikkeket írógéppel a lapnak csak egyik oldalára írjuk és a szerkesztőség címére küldjük.*” (Rendőrségi Szemle, 1953). Ma már a Belügyi Szemle természetesen nem így fogadja a leendő szerzők írásait: a cikkek beküldése is digitalizált, a legmodernebb tendenciáknak megfelelően az Open Journal Systems használatával történik.

Ha valaki 2022-ben szánja rá magát egy állam- és jogtudományi tárgyú folyóirat megalapítására, annak napjaink adottságaiból kell kiindulnia: nélkülözhetetlen az online megjelenés, a saját honlap, a különféle adatbázisokban való jelenlét. Egy tudományos folyóirat értékét az adja (mind a szerzők, mind a szerkesztők, mind az olvasók számára), ha a folyóirat hozzáférhető, a benne szereplő gondolatokat mások idézik, felhasználják, adott esetben vitatják. Minél inkább hozzáférhető egy folyóirat, annál értékesebb. És mivel egy új folyóiratot nem kötnek és nem köteleznek a múlt hagyományai, már az indulásukkor szabadon alkalmazkodhatnak napjaink kihívásaihoz, legyen szó akár a névválasztásról (lásd például a debreceni Pro Futuro folyóiratot), akár a műfaji sajátosságokról (így például a Pázmány Law Working Papers vagy az MTA Law Working Papers kifejezetten még készülöbben lévő tanulmányoknak biztosít megjelenési lehetőséget, az érkező reakciókkal segítve a szerzőt az írása véglegesítésében),

de akár a tartalmi szempontokról is (napjainkban már, amikor Magyarország egyaránt részese az Európa Tanácsnak és az Európai Uniónak, és lényegében valamennyi bíróság ítélkezési gyakorlata naprakészen nyomon követhető az interneten, a Jogesetek Magyarázata folyóirat a bőség zavarával küzdve váló-gathat az elemzésre érdemes, aktuális jogesetek közül).

A Belügyi Szemle különleges helyet foglal el a hazai tudományos folyóira-tok körében. Immáron hetvenéves megjelenésével egyike a legrégebbi hazai tudományos folyóiratoknak: a Magyar Folyóiratok Tartalomjegyzékeinek Ke-reshető Adatbázisa (MATARKA) szerint csak a méltán elismert Jogtudományi Közlöny tekinthet vissza a Belügyi Szemlénél is régebbi múltra. Ezen időszak alatt maga a folyóirat is változott, a változásokat a lap elnevezése is mutatta: az 1953-tól Rendőrségi Szemle néven alapított folyóirat 1963-tól Belügyi Szemle, 1991 és 1994 között ismét Rendőrségi Szemle, 1995-től újra Belügyi Szemle, 2006 és 2010 között Rendészeti Szemle, mígnem 2010 júniusától ismét Bel-ügyi Szemle néven jelent, illetőleg jelenik meg. A név olykor (vissza)változott, de a folyóirat küldetése és szerkesztőségének elhivatottsága állandó maradt.

Hetven év kötelez. Egy hosszú idő óta létező folyóirat, miközben kénytelen igazodni napjaink kihívásaihoz, saját múltját sem tagadhatja meg: ezek a múlt-beli tradíciók, a korábbi rendszeres megjelenés teszi a folyóiratot igazán különle-gessé, olyan „branddé”, amelyet ismernek, amelyet olvasnak, és amelybe a szer-zők szívesen publikálnak. Ugyanakkor azonban a múltból nem lehet megélni: a múltbeli tradíciók akkor igazán értékesek a jelenben, ha azokat méltóképpen megőrizve, de a jelenkor kihívásaira tekintettel használunk.

A Belügyi Szemle ilyen folyóirat. A Belügyi Szemle Szakmai Tanácsadó Tes-tületének tagjaként első kézből láthattam azt a rendkívül céltudatos és szerve-zett munkát, amivel a Belügyi Szemle szerkesztősége törekedett arra, hogy a fo-lyóiratot egyedivé és kiemelkedővé tegye. A mai Belügyi Szemle az MTA IX. Osztály Állam- és Jogtudományi Bizottság folyóiratlistáján A kategóriás folyó-iratként, azaz az elérhető legjobb minősítéssel szerepel, csakúgy, mint a II. osz-tály Pszichológiai Tudományos Bizottság listáján. A Belügyi Szemlét indexálja (a teljesség igénye nélkül) a CrossRef, a ProQuest, az EBSCO, a WorldCat és a Google Scholar, cikkei pedig open access módon hozzáférhetők a rendkívül informatív saját honlapján keresztül. Ugyanakkor azonban a Belügyi Szemle a hagyományait is megőrzi: bár online módon is elérhető, a nyomtatott megje-lenés is megmaradt. Nagyon fontos, hogy a szerzők írásai az interneten teljes terjedelmében, kereshető formában elérhetők legyenek, de legalább ilyen fontos, hogy a Belügyi Szemle a maga fizikai valóságában is megjelenjen a könyvtá-rak és a folyóirat szerzőinek, szerkesztőinek polcain. Egy nyomtatott folyóirat ugyanis szimbolikus jelentőséggel is bír: emlékeztet a folyóirat múltjára, az

abban megjelenő kiváló írásokra, sőt magának a folyóiratnak a létezésére is. Ez pedig legalább annyira fontos, mint hogy a Belügyi Szemle alkalmazkodik napjaink kihívásaihoz.

„*A tegnap és a ma tapasztalatainak összegezése sokat jelent, de a holnaphoz még nem elég.*” (Rendőrségi Szemle, 1953). Ma még nehéz megjósolni, hogyan alakul a tudomány helyzete az elkövetkező tíz, húsz vagy akár ötven évben. Vannak azonban olyan bizonyosságok, amelyekben bátran hihetünk. Ilyen bizonyosság, hogy a digitalizációnak egyre nagyobb lesz a jelentősége, így mindazok a lépések, amelyeket a Belügyi Szemle szerkesztősége az elmúlt években végrehajtott, hasznosak lesznek, hasznosak maradnak. És ugyanilyen bizonyosság, hogy az elhivatott szerkesztőség áldozatos munkájának köszönhetően a Belügyi Szemle az elkövetkező tíz, húsz vagy akár újabb hetven évben is a legkiválóbb magyar folyóiratok között szerepel majd.

Felhasznált irodalom

Bazsa Gy. (2009). Laikus észrevételek a magyar jogi felsőoktatás kontextusaihoz. *Magyar Tudomány*, 170(2), 226–234.

Előszó. *Rendőrségi Szemle*, 1(1), 3–5.

Hamza G. (2013). A kétszintű egyetemi képzés kérdése a jogi felsőoktatásban – a Bologna-folyamat problémái. *Polgári Szemle*, 9(3-6), 138–147.

Szerkesztői üzenetek. *Rendőrségi Szemle*, 1(1), 96.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Szabó M. (2022). „A tegnap és a ma tapasztalatainak összegezése sokat jelent, de a holnaphoz még nem elég” – A Belügyi Szemle 70. évfordulója elé. *Belügyi Szemle*, 70(11), 2423–2426. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.11.54>